

خب آنچه پیش آمد، شکست دشمن و پیروزی ملت ایران بود؛ این، معلوم و مشخص است. بعد هم که آن راه‌پیمایی عجیب بیست و دوّم دی و بعد هم بیست و دوّم بهمن که واقعاً آیت الهی بود این حرکت عظیم و متراکم مردم، این [یک] سیاست، سیاستهای بعدی هم هست.

۱۴۰۴/۱۱/۲۸

▼ حرف روز

خوب، بد، سیاه، جلف

دانشجویی دوره‌ای خاص از زندگی است؛ دوره‌ای که هویت انسان در حال شکل‌گیری است و چون پایش در قدرتی گیر نکرده و دلش در بند حزبی نیست، به راحتی هر کسی را نقد می‌کند و هر فردی را به صلابه می‌کشد. این خاصیت جنبش دانشجویی است. این انقلاب هم به دانشجویان بدهکار است؛ دانشجویانی مثل مصطفی بزرگ‌نیا، احمد قندچی و مهدی شریعت‌رضوی که روزی که نیکسون برای استعمار ایران پایش را گذاشت، علیه او شوریدند و نتیجه‌اش شد ۱۶ آذر.

جنبش دانشجویی اصیل همان است که مانند سید حسین علم‌الهدی تا دقیقه آخر ایستاد، آخرین موشک‌های آرپی‌جی‌اش را شلیک کرد و زیر شنی تانک رفت تا گوشت، پوست و استخوان ده‌ها دانشجو زیر شنی تانک بعثی‌ها به هم بیامیزد و وضعیت‌شان مشخص نشود.

اما اگر جنبش دانشجویی فریب امثال احمد باطبی‌ها را بخورد—با آن‌هایی که لباس‌شان را قرمز کردند تا نسل دانشجو را گمراه کنند و بعد ویزا و بورس گرفتند و به واشینگتن رفتند تا با ددی ترامپ و عمو سام عکس بگیرند و به ریش دانشجو بخندند—وضعیت سیاه می‌شود.

منظور این است که جنبش دانشجویی وقتی مطالبه‌گر شد و خودش را فارغ از جریان‌ات سیاسی تعریف کرد، مبادا حرکت‌های بزرگ می‌شود. اما وقتی عده‌ای به اسم دانشجو بر جنبش مسلط شوند و مطالبات آن را به انحراف بکشند، خطرناک می‌شود.

همان‌طور که اگر مثل اخوانی‌های سوری در ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ رفتار کند و بگوید «فعلاً بشار را از جا بکنیم، بعداً برای آینده فکر می‌کنیم»، نتیجه می‌شود جبهه النصره، داعش، تحریرالشام و ... و کله‌هایی که داعش با آن‌ها فوتبال بازی کرد.

جنبش دانشجویی بدون تفکر و تأمل می‌شود دعوت از غرب وحشی علیه معمر قذافی در لیبی و خسارت یک تریلیون دلاری که امروز غربی‌ها به کرده ملت لیبی گذاشته‌اند تا شرایطی شبیه ۲۰۱۱ بازسازی شود.

باید برای دانشجوی امروز وقت گذاشت، تاریخ خواند و عبرت‌ها را نوشت تا به «ابن اللبونی» تبدیل نشود که نقشه ترامپ و نتانیاهو را لایک و بیگ لایک دهد. این وظیفه من و ماست.

[یعقوب ربیعی]

▼ گزارش روز

سایه‌روشن‌های میز ژنو در دور سوم

دور سوم مذاکرات ایران و آمریکا در ژنو، در شرایطی روز پنج‌شنبه ممکن است آغاز شود که تحلیل دقیق آرایش دیپلماتیک نشان می‌دهد جمهوری اسلامی ایران با دستانی کاملاً پر و اشراف اطلاعاتی و راهبردی وارد این کارزار شده است. برخلاف روایت‌سازی‌های رسانه‌های غربی که تلاش دارند مذاکرات را صرفاً «راه فرار از جنگ» جلوه دهند، شواهد نشان می‌دهد که تهران با یک پیش‌نویس جامع و اجماع‌ساز، ابتکار عمل را در دست دارد. همچنین در برابر نبردهای پنهان ائتلاف‌های متخاصم برای به شکست کشاندن دیپلماسی، ایران با رویکردی هوشمندانه و مبتنی بر قدرت میدانی، تله‌های تنش‌زا را توانسته تا این لحظه به خوبی خنثی کند. همچنین تیم ارزیاب دونالد ترامپ، شامل استیون ویتکاف و جرد کوشنر، به خوبی می‌دانند که با یک ایران آماده و دارای اهرم‌های فشار متقارن روبه‌رو هستند. اینکه کوشنر تداوم مذاکرات را منوط به دریافت رویکردهای ایجابی کرده است، نشان‌دهنده نیاز واشنگتن به دستاوردی ملموس جهت کنترل منازعه است. حال با توجه به شرایط کنونی و درک و دریافت‌ها از پویایی‌های موجود و مواضع رسمی، می‌توان چنین نتیجه گرفت که بسته پیشنهادی سید عباس عراقچی، حول سه محور کلیدی زیر تنظیم شده است. محور اول، طراحی یک توافق کلی و موقت: دستگاه دیپلماسی ایران با هوشمندی کامل دریافته است که ورود زود هنگام به هزار توی جزئیات فنی و حقوقی لغو تحریم‌ها در فضای بی‌اعتمادی کنونی، یک بن‌بست تاکتیکی است. محور اول گفتگوها، تثبیت یک قالب کلی و بدون جزئیات خرد است که به عنوان یک ضربه‌گیر اولیه برای توقف روند تصاعدی تنش‌ها عمل می‌کند. محور دوم، احیای شریان‌های تجاری و لغو تحریم‌های انرژی: استراتژی محوری ایران در این بخش، حفظ پایداری شبکه‌های اقتصاد منطقه‌ای خود در کنار مطالبه قطعی و غیرقابل‌مذاکره مبنی بر آزادسازی دارایی‌های ارزی مسدود شده و تعلیق ساختاری تحریم‌های اعمال‌شده بر زنجیره تامین و فروش نفت است. از منظر اقتصاد تحریم، رازنی‌های دیپلماتیک اخیر، نظیر گفتگوی وزرای خارجه عراق و آلمان، دقیقاً با هدف طراحی کانال‌های امن بانکی، تسهیل تراکنش‌های مالی فرامرزی و تضمین بازگشت بی‌قید و شرط درآمدهای حاصل از صادرات انرژی به چرخه اقتصاد کلان ایران ارزیابی می‌شود. محور سوم، تثبیت خطوط قرمز و حفظ اهرم‌های بازدارنده: تیم ایرانی با آگاهی کامل از رویکرد معامله‌گراییانه دولت ترامپ، به هیچ وجه قصد عقب‌نشینی از دستاوردهای هسته‌ای را ندارد. محور سوم، تعریف دقیق خطوط قرمزی است که هرگونه گشایش اقتصادی را منوط به حفظ ساختار بنیادین برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران می‌کند. در تحلیل نهایی، روز پنج‌شنبه را می‌توان آزمونی برای سنجش تیم مذاکره‌کننده کاخ سفید دانست. جمهوری اسلامی ایران با یک معماری مشخص و منسجم و با تکیه بر اهرم‌های قدرت خود، بسته‌ای را روی میز استیون ویتکاف قرار خواهد داد که راه را برای یک توافق موقت اما کاملاً متوازن باز می‌کند. تیم ایرانی تمام سناریوهای جایگزین را برای فردای مذاکرات در نظر گرفته است. اگر واشنگتن منطق این دیپلماسی مبتنی بر اقتدار را بپذیرد، گفت‌وگوها می‌تواند ادامه دار باشد و چارچوب یک آتش‌بس اقتصادی و امنیتی شکل خواهد گرفت؛ اما در غیر این صورت، ایران با دستانی پر، آماده اتخاذ راهبردهای جایگزین خواهد بود.

[مهدی نیک بین]

▼ خبر ویژه

ایران می‌تواند منطقه را به آتش بکشد

خبرگزاری رویترز طی تحلیلی به قلم خبرنگار و تحلیلگر حوزه انرژی، ران بوسو، نوشته است: «یک رویارویی جدی نظامی میان آمریکا و ایران می‌تواند باعث اختلال گسترده در عرضه نفت خاورمیانه شود. نوع اقدام نظامی آمریکا و نوع واکنش ایران، پرسش‌های بی‌پاسخی هستند اما رهبری ایران ممکن است که تصمیم بگیرد «منطقه را به آتش بکشد و چنین سناریوی‌ای می‌تواند شامل حمله به اسرائیل و دیگر متحدان آمریکا در منطقه، از جمله عربستان، حمله به میادین نفت و گاز و حتی سناریوی آخرالزمانی یعنی مسدود کردن تنگه هرمز باشد. حدود ۲۰ میلیون بشکه در روز نفت خام و فرآورده‌های نفتی تصفیه‌شده، معادل نزدیک به یک پنجم مصرف جهانی، از این آبراه باریک میان ایران و عمان عبور می‌کند.»

روایت غرب از جهش کرایه نفتکش‌های خاورمیانه

افزایش تنش‌های منطقه‌ای و نگرانی از ناامنی در مسیرهای انتقال انرژی، نرخ اجاره نفتکش‌های خاورمیانه را به بالاترین سطح در شش سال اخیر رسانده است. بر اساس داده‌های منتشرشده، هزینه اجاره نفتکش‌های فوق‌غول‌بیکر VLCC برای انتقال نفت از خاورمیانه به شرق آسیا از ابتدای سال بیش از سه برابر شده و به بیش از ۱۷۰ هزار دلار در روز رسیده است. معامله‌گران برای جلوگیری از اختلال احتمالی در عرضه، به رزرو گسترده نفتکش‌ها روی آورده‌اند. هم‌زمان، صادرات نفت خاورمیانه در ماه فوریه از ۱۹ میلیون بشکه در روز فراتر رفته که بالاترین سطح از سال ۲۰۲۰ محسوب می‌شود. تحلیلگران افزایش تقاضای هند، رشد تولید اوپک‌پلاس و تغییر مسیر برخی محموله‌ها را از عوامل تقویت بازار نفتکش‌ها می‌دانند. با این حال، نگرانی اصلی بازار به افزایش ریسک‌های امنیتی در خلیج فارس و تنگه هرمز بازمی‌گردد؛ مسیری راهبردی که هرگونه ناامنی در آن می‌تواند به افزایش هزینه‌های بیمه و حمل‌ونقل منجر شود. کارگزاران کشتیرانی تأکید می‌کنند حتی بدون کاهش عرضه نفت، صرف درک ریسک می‌تواند موجب افزایش نرخ‌ها شود. در کنار این عوامل، محدود بودن تعداد نفتکش‌های فعال و خروج برخی کشتی‌ها از بازار رسمی نیز فشار بیشتری بر نرخ‌ها وارد کرده است. در مجموع، تحولات اخیر بار دیگر نقش تعیین‌کننده تنگه هرمز و امنیت منطقه در معادلات انرژی جهان را برجسته کرده است.

دو پروژه راهبردی تهران و باکو

فرزانه صادق مالواجرد، وزیر راه و شهرسازی، با تأکید بر جایگاه راهبردی کریدور ارس، این مسیر را محور اصلی همکاری‌های ترانزیتی میان تهران و باکو دانست و گفت: «هیچ کریدوری نمی‌تواند جایگزین کریدور ارس شود، زیرا این مسیر بر پایه هویت، پیوندهای تاریخی و روابط دیرینه ایران و آذربایجان شکل گرفته است.» وی با اشاره به تردد سالانه ۲۰۰ هزار کامیون میان دو کشور افزود: «روابط ایران و آذربایجان صرفاً محدود به تعاملات سیاسی نیست، بلکه آثار مستقیم منطقه‌ای در کریدورهای بین‌المللی دارد.» وزیر راه حجم تجارت دو کشور را ۶۵۰ میلیون دلار اعلام کرد و گفت این ارقام متناسب با ظرفیت‌های موجود نیست. صادق مالواجرد با اشاره به توسعه زیرساخت‌های کریدور ارس در دو سوی مرز خاطر نشان کرد: «آنچه در کریدور ارس دنبال می‌شود، حاصل توافق مستقیم دو کشور همسایه است و با برخی کریدورهای پیشنهادی که با واسطه‌گری کشورهای غیرهمسایه مطرح می‌شوند (کریدور زنگرور)، ماهیتی متفاوت دارد.» وی همچنین از تکمیل خط ریلی رشت-آستارا به عنوان حلقه مفقوده کریدور شمال-جنوب خبر داد و گفت: «تملک اراضی بر عهده ایران و تأمین مالی ساخت ریل از طریق وام روسیه خواهد بود.» وزیر راه ابراز امیدواری کرد عملیات اجرایی این پروژه تا دو ماه آینده وارد مرحله جدیدی شود.

نسل‌کشی و شکاف اجتماعی در رژیم صهیونی پس از جنگ غزه

به گزارش پایگاه روزنامه فرمانطقه‌ای «القدس العربی»، انتشار مستندی با عنوان «همزیستی هرگز!» درباره زندگی «نوام شوستر-الیاسی» کم‌دین صهیونیست، موج تازه‌ای از بحث‌ها را درباره جنگ غزه و پیامدهای آن در جامعه صهیونیست برانگیخته است. این کم‌دین در این مستند می‌گوید: «اگر در گذشته اشغال مسئله اصلی بود، امروز نسل‌کشی به مسئله اصلی تبدیل شده است.» عبارتی که به نوشته این گزارش، نشان‌دهنده افزایش حساسیت‌ها و اختلاف‌نظرها در جامعه صهیونیست پس از جنگ غزه است. در این گزارش آمده است که هرچند مفهوم «نسل‌کشی» از نظر حقوقی نیازمند اثبات است، اما برخی ناظران از آن به‌عنوان توصیفی نمادین برای پیامدهای جنگ، از جمله کشتار غیرنظامیان، تخریب گسترده زیرساخت‌ها و کمبود شدید آب و غذا در غزه استفاده می‌کنند. بر اساس آمار منتشرشده، حدود ۷۸ درصد ساختمان‌ها و زیرساخت‌های غزه تخریب شده و ظرفیت ذخیره آب نیز تا ۸۴ درصد کاهش یافته است. همچنین «نیر حسون» در مقاله‌ای در روزنامه هآرتس تأکید کرده است: «شکاف ارزشی در جامعه یهودیان اسرائیل پس از جنگ عمیق‌تر شده است»، به‌گونه‌ای که بخشی از جامعه اقدامات نظامی را قابل قبول می‌داند و بخشی دیگر آن را غیرقابل پذیرش تلقی می‌کند. به گفته او، این اختلاف‌ها حتی روابط روزمره اجتماعی را نیز تحت تأثیر قرار داده و بحث درباره جنگ را به موضوعی حساس و مناقشه‌برانگیز تبدیل کرده است.

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه، با اشاره به ازسرگیری گفت‌وگوها با آمریکا در ژنو اعلام کرد: «ایران بر مبنای تفاهم‌های پیشین و با هدف دستیابی به توافقی عادلانه، مذاکرات را از سر می‌گیرد.» عراقچی تأکید کرد: «ایران تحت هیچ شرایطی به دنبال سلاح هسته‌ای نخواهد بود، اما هرگز از حق به‌رمندی از فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای چشم‌پوشی نمی‌کند.»

تولید برق نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور برای نخستین بار از مرز ۲۰۰۰ مگاوات عبور کرد و رکورد تازه‌ای در حوزه انرژی پاک به ثبت رسید. بر اساس اعلام وزارت نیرو، مجموع تولید لحظه‌ای تجدیدپذیرها به ۲۰۵۷ مگاوات رسید که بیشترین سهم آن با ۱۶۶۸ مگاوات مربوط به نیروگاه‌های خورشیدی بود. همچنین سامانه‌های خورشیدی پشت‌بامی، نیروگاه‌های بادی و برق‌آبی کوچک در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. در همین روز، سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از سبد تولید برق کشور به ۴.۳ درصد رسید. این رکورد نشان‌دهنده «شتاب توسعه انرژی‌های پاک و تنوع‌بخشی به منابع تولید برق» در کشور عنوان شده است.

رهبان حزب‌الله لبنان و جنبش امل در نشستی مشترک هشدار دادند هرگونه حمله به ایران، ثبات منطقه غرب آسیا را تهدید می‌کند. دو طرف با محکوم کردن تهدیدات آمریکا و رژیم صهیونی تأکید کردند: «هرگونه حمله یا هدف قرار دادن جمهوری اسلامی ایران نه تنها امنیت این کشور، بلکه امنیت کل منطقه را به خطر می‌اندازد.» آنان همچنین با اعلام حمایت از ایران و امام خامنه‌ای تصریح کردند: «ما در کنار جمهوری اسلامی ایران ایستاده‌ایم و از حق آن برای دفاع از حاکمیت و تمامیت ارضی حمایت می‌کنیم.» دو جنبش بر ادامه همکاری مشترک نیز تأکید کردند.

وزیر جهاد کشاورزی اعلام کرد کشاوران در تولیدات دامی از جایگاه قابل‌توجهی در جهان برخوردار است. غلامرضا نوری‌قرلجه در نشست هیئت‌امنای سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی گفت: «جمهوری اسلامی ایران در پرورش گاو شیری رتبه دوم جهان را دارد و در پرورش مرغ گوشتی نیز جزو ۵ کشور برتر دنیاست.» وی با تأکید بر اهمیت امنیت غذایی افزود: «با اصلاح نظام یارانه‌ها، واحدهای تولیدی ناگزیرند به سمت بهره‌وری و ارتقای کیفیت حرکت کنند.»

شبکه «آی ۲۴» رژیم صهیونی گزارش داد که چند شرکت ترکیه‌ای برای مشارکت در پروژه متروی منطقه «گوش دان» در رژیم صهیونی تلاش می‌کنند؛ موضوعی که با ادعای تحریم تجاری آنکارا علیه رژیم صهیونی در تضاد است. بر اساس این گزارش، نمایندگان شرکت‌های DEIK، Akkord و Simtay با سفر به سرزمین‌های اشغالی در مناقصه پروژه‌های به ارزش حدود ۲۰ میلیارد دلار شرکت کرده‌اند. با وجود اعلام رسمی قطع روابط تجاری در سال ۲۰۲۴، گزارش‌ها نشان می‌دهد مبادلات از مسیر کشورهای ثالث ادامه دارد و برخی قراردادهای خصوصی و حمل‌ونقل دریایی همچنان برقرار است.